

GÜZİN DURAN

(1898 - 1981)

Güzin Duran, 1898 yılında Süleymaniye'deki dedesi Hattat Hacı Yahya Hilmi Efendi'nin evinde doğdu. Hat, Süsleme ve Musiki sanatlarıyla uğraşan soylu bir çevrede büyüdü. Dedesi, devrin ünlü hattatlarından Yahya Hilmi Efendi, babası (Divan-ı Temyiz-i Askerî) başmüşaviri Naim Bey'dir. Tanınmış müzikologumuz Rauf Yekta Bey, Güzin'in dayısıydı. Küçük yaşta müzik, süsleme ve resim sanatına eğilimi, aile çevresinden kaynaklanıyordu. Allenin tek kızı olması, Güzin üzerindeki ilgiyi artırıyor, onun daha ihtimamla yetiştirilmesini sağlıyordu.

Güzin, birinci cihan savaşı esnasında, kapısı aydın Türk kızlarına ilk defa açılan (İnas Sanayi-i Nefise Mektebi) ne girdi. Ünlü ressam MİHRİ Hanımın öğrencisi oldu. Daha sonra Ömer Adil Beyden ders aldı. Başarılı bir öğrenciydi. Şair Ahmet Haşim'den estetik, Feyhaman'dan pastel dersleri alırken, Avrupa konukunu kazandı. Ne var ki, Sanayi-i Nefise Mektebinin genç hocası İbrahim Feyhaman ile 19 Eylül 1922 günü evlenince, eğitimini İstanbul'da sürdürdü. İki ressamın kurdukları yuva, hayatları boyunca mutluluğunu ve renkliliğini sürdürdü. Yaptıkları Avrupa seyahatleri, onların sanat dağarcığına çok şeyler kazandırdı. Empresyonistler akımının parıltılarından da esinlenen Güzin Duran, eşinin de etkisiyle, sanatının olgun çağına erişti. Eski eserlerin, hat sanatının ve İstanbul folklorünün koruyucusu olan fırçasını ustalıkla kullandı.

DURAN çifti, çocukları olmadığı için, bu sevgiyi de tamamen sanatlarına kaydırdılar. Yaz aylarını, şehrin baskılarından uzakta, bol manzaralı köşkerlerinde, fırçaları ile başbaşa geçirirlerdi. Çamlıca'nın arkasındaki Çakal dağı'nın eteğinde, eşine az raslanır tipten, bir köşkeri vardı. Sanatkârlar, tualleriyle kucak kucağa, hayatlarının altın yıllarını burada yaşadılar. Profesör Feyhaman'ın 1970 yılında ölümüyle, bu mesut yuvanın temeli sarsıldı, Süleymaniye'de eski bir İstanbul köşesine gizlenmiş gibi, sade görünümlü tipik ev ile evin bahçesinden geçilen modern atölyelerini, Güzin Duran, unutulmaz anıları ve sanat tutkusu ile ölümüne kadar, gözbebeği gibi muhafaza etti.

Bu evle atölye ve içlerindeki baha biçilmez nitelikteki sanat eserleri, İstanbul Üniversitesine bağışlandı. Bu bağış, Duran çiftinin gönül zenginliğini, her türlü övgü ve takdirin ötesinde olan, ölümsüz sanat sevgilerini, simgelemektedir.

GÜZİN DURAN'IN ESERLERİ VE SERGİLERİ

Güzin Duran Atatürk Kız Lisesi resim öğretmenliğinden emekli oluncaya kadar hem fırçasını kullandı, hem hat sanatından ve işlemelerden, süslemelerden, porcelenlerden değerli koleksiyonlar yaptı.

Hafızamda kaldığına göre karma sergiler haricinde- kişisel olarak, eserlerini, 1937

Güzin Duran'ın fırçasıyla Karagöz.

Karagöz as drawn by Güzin Duran

Güzin Duran ve eşi ünlü ressamız Feyhaman Duran.

Güzin Duran and her husband, the well-known painter Feyhaman Duran.

Güzin Duran.

yılında, Güzelsanatlar Akademisinde sergiledi. Aralıksız on yılını harcadığı KARA-GÖZ konusu, bu serginin ağırlığını taşıyordu. En eski karagözcüleri, karagöz kahramanlarını, evlerini, kıyafetlerini, arabalarını, usta fırçasıyla yansıtmıştı. Sanatçımız bu sergisiyle folklorumuzun derinliğine inmiş, ilk şöhretinin temelini atmış, özellikle yabancıları hayranlığa boğmuştu.

Güzin Duran'ın İstanbul'un eski eserlerinden ve boğaziçinden tuala aktardığı görünümlerden oluşan tabloları Haluk Şahsuvaroğlu'nun himmetiyle Topkapı Müzesinde sergilendi. Bunların çoğu, rahmetli Şahsuvaroğlu'nun yayınladığı broşürde gerçek değeriyle yer aldı.

Güzin Duran'ın, Yazı-Resim-Hat sanatı koleksiyonundan 47 eseri, 22 Ocak 1971

günü, Türkiye Tüning ve Otomobil Kurumu merkezinde sergilendi. Ressamımızın son sergisi, suluboya Karagöz resimleri üzerinde, on bir yıllık çalışmalarının ürünüydü. Topkapı Sarayı Müzesinin Müdürü Sabahattin Batur'un gayretiyle, müzeye bağışlanan bu eserler, 1979 yılının en önemli bir sanat olayını oluşturdu. Sanat severler, mazimizden bir parça olan, Güzin Duran'ın yapıtlarını, hayranlıkla seyrettiler.

Özelliyecek olursak, GÜZİN DURAN, Boğaziçinden manzaralar, eski yazı sanatımızdan kopyalar, Türk işlemlerinden derlemeler, Karagöz oyununun detayları üzerinde çalışmalarıyla, sanat tarihimizin derinliklerinde gezinmiş, çok yönlü, kültür ağırlıklı, bir Türk kadınıydı. Kendisini rahmetle anmaktayız.

